

Gevelisoleerder (buitengevel, spouwmuur)

Onder de verzamelnaam gevelisoleerder (buitengevel, spouwmuur) vallen ook de buitengevelisolatiespecialist, de isoleerder en de spouwisoleerder. De gevelisoleerder heeft door zijn werk kans op aandoeningen van de spieren en het skeletstelsel (bewegingsapparaat). Daarnaast kan hij lawaaidoof worden. De gevelisoleerder wordt onder andere blootgesteld aan vrijkomende vezels en (kwarts-) stof. Vezels van isolatiematerialen zijn irriterend voor huid en ogen. Inademen van (kwarts-) stof kan kortademigheid en stoflongen veroorzaken. Bijna 50% van de buitengevelisoleerders hebben last van koude en tocht.

De belangrijkste risico's voor de gevelisoleerder (buitengevel, spouwmuur) zijn:

- [Fysieke belasting](#)
- [Gevaarlijke stoffen](#)
- [Klimaat](#)
- [Lawaai](#)

Fysieke belasting

Maar liefst 82% van de gevelisoleerders vindt het werk lichamelijk zwaar. Ongeveer 60% van de beroepsgroep heeft last van pijn of stijfheid in de rug (63%), armen (59%) en/of benen (52%). Zwaar zijn vooral de ongemakkelijke werkhoudingen (57%), het regelmatig bukken, het werken in eenzelfde houding en het lang staan. Zwaar is ook het sjouwen met gereedschappen, ladders en materialen. Het maximale gewicht dat door 1 persoon met de hand mag worden getild is 25 kg. Van de gevelisoleerders heeft 61% klachten over het tillen, dragen, duwen of trekken van zware lasten. Hoe zwaar het werk is, verschilt per isolatiemethode. Ook spelen de omstandigheden een rol; of het werk op een steiger of een ladder gebeurt en de inzet van hulpmiddelen

De belangrijkste risico's zijn:

- Lichamelijk zwaar werk
- Tillen, dragen, duwen en trekken van zware lasten
- Werkhoudingen

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Zorg voor voorzieningen voor horizontaal en verticaal transport en hulpmiddelen om het werk lichter te maken. Gebruik hierbij een checklist.
- Mechaniseer het mengen, opbrengen en afwerken van isolatiemateriaal, mortel en pleister.

Collectieve maatregelen

- Verstrek lichtgewicht handgereedschap met ergonomisch gevormde handgrepen.
- Zorg voor voldoende afwisseling en rolatie in het werk om eenzijdige belasting te voorkomen.

Individuele maatregelen

- Richt de werkplek zorgvuldig in en houd deze vrij van obstakels.
- Zet het materiaal en de gereedschappen zo dicht mogelijk bij de werkplek.
- Gebruik de beschikbare transport- en tilhulpmiddelen.
- Vraag bij het tillen van zware lasten één of meer collega's om hulp.

Arbovriendelijke hulpmiddelen voor de gevelisoleerder met betrekking tot fysieke belasting

- [Gevelridder](#)
- [Gevelsteiger](#)
- [Hoogwerker, elektrische](#)
- [Manbak aan kraan](#)
- [Steekwagen, vierwielig](#)

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Hoofdstuk 5, afdeling 1 Fysieke belasting.

- Artikel 5.2 Voorkomen gevaren.
- Artikel 5.3 Beperken gevaren en risico-inventarisatie en -evaluatie.
- Artikel 5.4 Ergonomische inrichting werkplekken.
- Artikel 5.5 Voorlichting.
- Bijlagen 1 en 2 bij Richtlijn nr. 90/269/EEG (Richtlijn handmatig hanteren van lasten).

Cao voor de Bouwnijverheid

- Artikel 70a Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen lid 3.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 7, 8, 11, 15 en 17.

A-blad Tillen

- Met de hand tillen moet zoveel mogelijk worden vermeden.
- Het maximale gewicht dat door 1 persoon met de hand mag worden getild is 25 kg.
- Het maximale gewicht dat door 2 personen samen mag worden getild is 50 kg.

Let op: dit geldt alleen als de ruimte groot genoeg is om ook op een goede manier te kunnen tillen. Als het gewicht zwaarder is, moeten hulpmiddelen worden ingezet.

A-blad Steigerbouw

Het handmatig transporteren, monteren en demonteren van steigerelementen is zwaar lichamelijk werk doordat het veel til- en sjuwwerk met zich meebrengt. Het veroorzaakt klachten aan de nek, rug, armen en benen. Het A-blad Steigerbouw bevat afspraken om de lichamelijke belasting van de steigerbouwer te verminderen.

Afspraken:

- De handmatig te verwerken steigerelementen moeten zo licht mogelijk zijn, voor zware steigerelementen geldt de MAL-grenswaarde van 23 kg.
- Het horizontale en verticale transport van de steigerelementen gebeurt zo mogelijk met behulp van transportmiddelen. Transporthulpmiddelen kunnen zwaar handmatig til- en sjuwwerk voorkomen.
- De hulpmonteur en monteur steigerbouw bezitten een monteur A-diploma. De eerste monteur en voorman steigerbouw bezitten zowel het monteur A als monteur B-diploma. De uitvoerder steigerbouw beschikt ook over deze diploma's of over een gelijkwaardig opleidingsniveau.
- De organisatie of werkwijze verbeteren.
- Persoonlijke beschermingsmiddelen verstrekken.

Meer informatie

- [A-blad Ladders en trappen](#)
- [A-blad Rolsteigers](#)
- [A-blad Steigerbouw](#)
- [A-blad Tillen](#)
- [Informatie over PBM](#)
- [Werk veilig op hoogte](#)

Gevaarlijke stoffen

Gevelisoleerders werken met isolatiematerialen zoals glas- en steenwol. Bij het vullen, mengen en isoleren komen vezels vrij die irriterend zijn voor de huid en ogen. De grenswaarden van 2 vezels/m³ wordt hierbij zelden overschreden. Huidirritatie en overgevoeligheid kunnen ook worden veroorzaakt door het in aanraking komen met cement. Gevelisoleerders klagen wat meer over schadelijke stoffen. 17% heeft last van gas, damp en nevel. 15% heeft last van chemische middelen. Zij zijn in vergelijking met het gemiddelde voor de bouw wat vaker behandeld voor (allergische) aandoeningen van de huid.

Het belangrijkste risico is:

- Schadelijke stoffen

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Stenen / voegen uit laten hakken in plaats van slijpen.
- Verstrek boor-, of slijpparaatuur met stofafzuiging of watertoevoer.

Collectieve maatregelen

- Voer stoffige bewerkingen waar mogelijk uit met watertoevoer of afzuiging.
- Zorg bij blootstelling aan kwartsstof voor ademhalingsbescherming. Bij kortdurende werkzaamheden een P2-filtermasker en verstrek / draag bij langdurige werkzaamheden een volgelaatsmasker met P3-filter voorzien van aangeblazen lucht.
- Zorg voor een goede industriestofzuiger.
- Geef voorlichting en instructie over het werken met gevaarlijke stoffen. Houd hierbij rekening met anderstaligen.
- Zorg voor een goede was-, schaft- en kleedgelegenheid.
- Zorg dat de in het veiligheidsinformatieblad aangegeven beschermingsmiddelen aanwezig zijn.

Individuele maatregelen

- Stenen / voegen uit hakken in plaats van slijpen, er komt dan veel minder kwartsstof vrij.
- Voer stoffige bewerkingen waar mogelijk uit met watertoevoer of afzuiging.
- Ruim stof en gruis met een stofzuiger op, niet door te vegen of te blazen met perslucht.
- Gebruik de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen. Gebruik de verstrekte ademhalingsbescherming.
- Draag bij het verwerken van glas- of steenwol werkhandschoenen (Amerikaantjes) en werkkleding met lange mouwen.
- Spoel vezels van isolatiematerialen van de huid / ogen. Ga niet wrijven.
- Zorg voor een goede persoonlijke hygiëne en huidverzorging.

Arbovriendelijk hulpmiddel voor de gevelisoleerder (buitengevel, spouwmuur) met betrekking tot gevaarlijke stoffen

- [Boorhamer met stofafzuiging](#)

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Hoofdstuk 4 afdeling 1 Gevaarlijke stoffen

Arbobesluit: Artikel 4.2 Nadere voorschriften risico-inventarisatie en -evaluatie, beoordelen

Arbobesluit: Artikel 4.2A Nadere voorschriften risico-inventarisatie en -evaluatie, aanvullende registratie

Arbobesluit: Artikel 4.4 Arbeidshygiënische strategie

- Bronaanpak: pas alternatieve materialen of technieken toe.
- Afzuiging / ventilatie: werk met bronafzuiging, bronomsluiting en goede ruimteventilatie.
- Vermijden blootstelling: voer het meest risicovolle werk het eerst uit, of hou het gescheiden van andere werkzaamheden.
- Als bovenstaande maatregelen onvoldoende resultaat opleveren, moeten persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking worden gesteld aan werknemers. Raadpleeg voor de juiste beschermingsmiddelen het [Productgroep Informatie Systeem Arbow](#) (PISA).

Arbobesluit: Artikel 4.5 Ventilatie

- In geval er op een arbeidsplaats verontreinigde lucht wordt afgevoerd, moet er voldoende toevoer zijn van niet verontreinigde lucht.

Cao voor de Bouwnijverheid

- Artikel 70a Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen lid 1 en 2.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 9, 12 en 16.

Meer informatie

- [Algemene informatie over glas- en steenwol \(PDF\)](#)
- [Algemene informatie over het risico schadelijke producten \(PDF\)](#)
- [Algemene informatie over het risico \(schadelijk\) stof \(PDF\)](#)
- [Algemene informatie over kwartsstof \(PDF\)](#)
- [Arbouw-advies Ademhalingsbescherming](#)
- [Arbovriendelijke hulpmiddelen - Beperking schadelijke stoffen](#)
- [Gevaarlijke stoffen: weet waarmee je werkt \(info voor werkgevers\)](#)
- [Gevaarlijke stoffen: weet waarmee je werkt \(info voor werknemers\)](#)
- [Informatie over PBM](#)
- [Keuzewijzer stofvrij werken](#)
- [Overzicht van alle H- en P-zinnen \(PDF\)](#)
- [Overzicht van gevaarsymbolen en hun uitleg \(PDF\)](#)
- [Productgroep Informatie Systeem Arbouw \(PISA\)](#)

Klimaat

De gevelisoleerders werken buiten tegen de gevel. Hierdoor staan zij vooral bloot aan tocht. Van hen heeft 54% hier last van. Werken in slechte weersomstandigheden kan leiden tot klachten met betrekking tot de spieren en gewrichten.

De meeste klachten gaan over:

- Koude
- Temperatuur wisselingen
- Tocht

Te nemen maatregelen:

Collectieve maatregelen

- Bescherm uw werknemers tegen alle weersomstandigheden door ze de juiste werkkleding te verstrekken voor ieder klimaat.
- Maak afspraken met uw werknemers over wanneer er bij wind, regen en kou nog wel en wanneer er niet wordt gewerkt.

Individuele maatregelen

- Draag een goed sluitende overall.
- Stem de werkkleding af op het weer om uw lichaam tegen tocht, kou en regen te beschermen.

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Artikel 6.1 Temperatuur

- De werkgever moet zorgen dat de (minimum-) temperatuur geen gevaar oplevert voor de gezondheid van zijn werknemers.

Cao voor de Bouwnijverheid

- Artikel 56 Vergoeding werkkleding en gereedschap bouwplaatswerknemers.
- Artikel 73 Regeling bouwplaatswerknemers ten aanzine van werk en arbeidsverhinderung bij vorst en andere ongunstige weersomstandigheden.
- Artikel 74 (Aanvullende) Regeling onwerkbaar weer.

Meer informatie

- [Arbouw-advies Afgeschermd werken](#)
- [Arbouw website: klimaat](#)
- [Kwaliteitscriteria voor werkkleding in de bouwnijverheid \(PDF\)](#)

Lawaai

Van de gevelisoleerders heeft 38% last van lawaai op de werkplek. 35% heeft last van zijn gehoor. De volgende werkzaamheden maken veel lawaai: het boren van gaten, afslijpen van sokkelprofielen, het uitbeitelen of uitslijpen van voegen en het werken met een spuitpistool (95 tot 110 dB(A)). Lawaai wordt ook geproduceerd door de compressoren, aggregaten en eventuele persluchtpompen. De grenswaarde voor lawaai is 80 dB(A). Gezien het lawaai moeten gehoorbeschermingsmiddelen worden gedragen.

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Kies bij de aanschaf of het vervangen van machines en gereedschap voor types met een lage geluidemissie. Houd bij de keuze ook rekening met de lichamelijke belasting en de productie van stof en trillingen.

Collectieve maatregelen

- Zorg voor periodiek onderhoud en keuring van gereedschap en materieel.
- Verstrek gehoorbeschermingsmiddelen (verplicht boven een geluidniveau van 80 dB(A)). Kies een type in overleg met het personeel; een middel dat niet lekker zit, wordt vaak slecht gebruikt.
- Verstrek geen doppen of watten als beschermingsmiddel. Deze beschermen onvoldoende. Otoplastieken met een op het geluidniveau afgestemd filter bieden wel goede bescherming.
- Zie toe op het gebruik van de gehoorbescherming; zorg ervoor dat de leiding het goede voorbeeld geeft.

Individuele maatregelen

- Gebruik de verstrekte gehoorbeschermingsmiddelen. U bent verplicht gehoorbescherming te dragen bij geluid harder dan 85 dB(A).

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

In het Arbobesluit, Artikel 6.8 zijn grenswaarden voor lawaai vastgesteld om werknemers te beschermen.

- Boven 80 dB(A) moet de werkgever zijn werknemers voorlichten en zorgen dat zij over de juiste gehoorbescherming beschikken. Daarbij moet hij zijn werknemers in de gelegenheid stellen om tenminste eens in de vier jaar een medisch onderzoek (PAGO = Periodiek ArbeidsGezondheidskundig Onderzoek) te ondergaan waarbij hun gehoor wordt getest. De werkgever hoeft hiervoor zelf niets te ondernemen, de werknemer wordt automatisch uitgenodigd door de arbodienst waarbij hij is aangesloten.
- Boven de 85 dB(A) moet de werkgever bronmaatregelen of collectieve maatregelen nemen om het geluidniveau te verlagen tot onder de 85 dB(A). De plaatsen waar het geluidniveau hoger blijft dan 85 dB(A), moet hij markeren. Werknemers zijn in het gemarkeerde gebied verplicht hun gehoorbescherming te dragen.

Meer informatie

- [Algemene informatie over het risico lawaai \(PDF\)](#)
- [Keuzewijzer Gehoorbeschermingsmiddelen](#)
- [Keuzetabel Gehoorbeschermingsmiddelen \(PDF\)](#)